Idealisme i praksis

Av Edmund Schilvold

Publisert i Moss Dagblad

Røed Gård på Jeløy. I dag et velkjent navn for de fleste. Men det var ikke alltid slik. Hva ligger egentlig bak denne utviklingen, og hva kan stedet bidra med av inspirasjon i vår forspiste, tidsklemte førjulstid?

I løpet av et knapt tiår har ekteparet Ingrid og Hans Torer Mamen gjort Røed til et begrep. Navnet er blitt mer enn et historisk hjem i idylliske omgivelser, det er blitt et konsept, et varemerke, som har bidratt til å sette Jeløy og Moss på kartet. Mange har dratt innom gården for å besøke den intime kafeen, beundre en utstilling eller finne en gave utenom det vanlige, og blitt grepet av den særegne atmosfæren. Det er som om det ligger noe eget i lufta, noe oppløftende og forfriskende, en stemning av optimisme og energi.

Kanskje må en tilbringe litt tid på stedet for å oppfatte dette, for ikke alt er like åpenbart for en tilfeldig besøkende. Men selv en kort spasertur gir et fascinerende inntrykk av det kreative mangfoldet som skjuler seg i de forskjellige verkstedene og atelierene. Gitarmaker og trekkspillmaker, glasshytte og fotograf, vevstue og skrivestue, tusenkunstneri og tapetverksted, for å nevne noe. Det finnes ikke maken, i alle fall ikke i mossedistriktet, og i dette enestående miljøet av kunstnere og kunsthåndverkere ligger mye av kjernen ved det nye Røed.

Men hva har fått dem til å trekke hit, alle disse litt annerledes tenkende, til små og store krypinn i det som en gang var fjøs og stall og hønsehus?

– Vi begynte helt i det små. Så har de kommet til oss etterhvert, folk som har skapertrang, og som har lyst til å være en del av et miljø. Dette er noe han alltid har drømt om, sier Ingrid med et smil til ektemannen.

– Ja, og vi har hatt et sterkt ønske om å skape oss en arbeidsplass her på gården. I det moderne landbruket har ingen av bygningene her noen særlig verdi, men for et håndverkermiljø har de vist seg å være en velsignelse, sier Hans Torer.

Han understreker at hensynet til kroner og øre hele tiden har kommet i annen rekke. Med tiden har inntektene kommet opp i et akseptabelt nivå, men rike blir de ikke.

– Folk tror lommeboka er like tjukk som hovedhuset er langt, men sannheten er en ganske annen. Vi gjør dette for å skape noe. Jeg og Ingrid har investert vanvittig mye tid i å gjøre det hyggelig for leietakere og besøkende, men det har ikke vært tungt, det har bare vært en glede, fortsetter han.

– Alle her er som en familie. Mange finner støtte i hverandre og hjelper hverandre. Det betyr mye å være på et sted der en treffer likesinnede, og der en ikke bare må sitte alene på verkstedet, påpeker Ingrid. Den felles lunsjen klokka tolv er nærmest blitt en institusjon.

– I lunsjen prater en sammen og utveksler ideer og erfaringer. Der finner en alle typer mennesker. Noen har mye å snakke om, andre sitter helst og hører på, og begge deler er greit, smiler hun.

– Det dreier seg om å vise litt omsorg for hverandre, og det er noe som er mangelvare ellers i samfunnet, legger Hans Torer til.

Hverken han eller Ingrid angrer på at de har gjort gården til ”allemannseie”.

– Vi ser det slik at dette er et sted vi har til låns, og vi deler gjerne dette flotte området med andre. Det er det vi håper med vår drift, å gjøre noe som gleder andre mennesker, sier han oppriktig.

Ingrid gir ektemannen mye av æren for at alt det som i dag er Røed gård er blitt virkelighet. Hans Torer har imidlertid ingen planer om å hvile på sine laurbær. Tvert imot. Snart blir han sin egen lykkes smed, bokstavelig talt, og det stopper ikke der. Men resten kan dessverre ikke avsløres riktig ennå …

– Han har litt ville ideer, og evnen til å sette dem ut i livet, ellers hadde det aldri gått, sier Ingrid, og våger seg på en avsluttende kompliment:

– Av og til *tror* jeg du er gal. Andre ganger er jeg helt sikker, sier hun, til rungende latter fra Hans Torer.

Edmund Schilvold
Tekst og foto

Kommentar til dette intervjuet: Ingrid og Hans Torer ble dessverre skilt ikke så veldig lenge etter at dette fine førjulsmøtet fant sted, og før den nye praktboken min om Jeløy var ferdig, og det oppsto, forståelig nok, en betent situasjon med sterke følelser på begge sider, som ikke var så lett å forholde

seg til for undertegnede, ikke minst siden den nye gaveboken min, *For alltid Jeløy*, inneholdt et omfattende kapittel om nettopp Røed gård og familien Mamen, og jeg var glad i *alle* jeg hadde møtt på gården, inkludert Ingrid og Hans Torer, og ikke ønsket å fornærme noen, og dessuten trengte full støtte fra Røed gård til lagringen og lanseringen av boken, som jeg og min mor sommeren 2006 hadde investert godt over to hundre tusen kroner i klargjøringen og trykkingen av.